

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

**МАНЮК Володимир, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»**

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Анотація: *Витрати, доходи і фінансові результати є важливими об'єктами внутрішнього контролю, який спрямований забезпечувати достовірність результатів господарської діяльності на підприємстві та для правильності формування прибутку (збитку).*

Ключові слова: *внутрішній контроль, облік, фінансові результати, доходи, витрати.*

Вплив різних факторів на діяльність підприємства, виклики, що стоять перед сільськогосподарськими підприємствами, особливо у період воєнних дій на території України та після відновлення, потребує вдосконалення системи внутрішнього контролю, особливо такого об'єкта бухгалтерського обліку, як фінансові результати. Фінансовий результат – це різниця між доходами і витратами [3]. Фінансовий результат може бути: позитивний (прибуток); негативний (збиток); нульовий (наприклад, виникає в період створення підприємства або його ліквідації). Фінансові результати підприємства відіграють важливу роль у формуванні та визначенні його ефективності й стабільності. Вони відображаються у фінансовій звітності, яка є основним джерелом інформації для зацікавлених сторін, таких як інвестори, кредитори, урядові органи та інші зацікавлені особи [1]. Їх формування знаходить відображення у формах звітності: Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) – перевірка правильності відображення суми доходів і витрат за видами діяльності; фінансовий результат від операційної діяльності, до оподаткування та чистий прибуток; Баланс (Звіт про фінансовий стан) – перевірка формування накопиченого фінансового результату у вигляді нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Тому, для забезпечення ефективного функціонування та розвитку аграрного сектора необхідно здійснювати чіткий і систематичний внутрішній контроль за доходами, витратами та фінансовими результатами від усіх видів діяльності (операційної, інвестиційної, фінансової). Внутрішній контроль є невід'ємною складовою управління сільськогосподарськими

підприємствами, особливо в умовах реформ і змін. З посиленням самостійності та появою різних суб'єктів господарювання фінансово-господарський контроль наближається до виробництва і стає однією із ключових функцій економічного контролю. Збільшення зацікавленості підприємства у зростанні доходів ще більше підкреслює роль внутрішньогосподарського контролю. Таким чином, у сільськогосподарських підприємствах постає завдання сформуванню ефективної системи внутрішньогосподарського контролю, спрямовану на раціональне використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів [2]. Для проведення внутрішнього контролю керівнику підприємства, фахівцям з його проведення, необхідно знати основні вимоги нормативних документів щодо особливостей ведення обліку на сільськогосподарських підприємствах за об'єктами, як: НП(С)БО: 15 «Дохід», 16 «Витрати», 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»; Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій № 291; Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності № 433; Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності № 476 т ін.

Внутрішній контроль фінансових результатів на сільськогосподарському підприємстві повинен включати певні етапи: організацію внутрішнього контролю (забезпеченість кваліфікованим та відповідальним персоналом; контроль за збереженням інформації, її повноти і конфіденційності; розподіл трудових ресурсів; фінансова підтримка осіб, які забезпечують проведення внутрішнього контролю); планування внутрішнього контролю (розробка планів щодо проведення контролю за обліком та розподілом витрат, доходами та фінансовими результатами; визначення відповідальних осіб та строків проведення контролю; визначення методів для проведення внутрішнього контролю); проведення внутрішнього контролю (перевірка витрат у структурних підрозділах за видами діяльності, виробництвом продукції; перевірка стану надходжень за усіма видами діяльності; правильність списання доходів і витрат та визначення фінансових результатів); аналіз результатів внутрішнього

контролю (оцінка витрат за видами продукції; структурою витрат; порівняння доходів і витрат за звітний період; аналіз причин отримання низького чи високого рівня прибутку (збитку) та наслідків позитивної чи негативної діяльності на підприємстві; оцінка ризиків); рекомендації (формування висновків, які характеризують стан підприємства, подання конструктивних рекомендацій (пропозицій) за даними проведеного внутрішнього контролю щодо удосконалення формування фінансових результатів діяльності структурних підрозділів); моніторинг (перевірка, через певний період, усунення недоліків, які були визначені); управлінські рішення (визначення або перегляд ефективних завдань, методів та способів проведення внутрішнього контролю; визначення шляхів зменшення ризиків, які впливають на збільшення витрат; ефективність і доцільність розподілу прибутку; розроблення та застосування заходів до матеріально-відповідальних осіб за виявлені порушення) тощо.

Отже, проведення внутрішнього контролю фінансових результатів, дасть можливість виявити сильні і слабкі сторони діяльності сільськогосподарського підприємства, отримати системою управління об'єктивної інформації, визначити ефективні шляхи надходження і використання прибутку та зменшення ризиків, підвищити довіру користувачів фінансової звітності до себе.

Література:

1. Мулик Т.О., Стебловський А.О. Фінансові результати підприємства: сутність та особливості відображення у звітності. *Агросвіт*, 2024. № 5. С. 86 – 95. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.5.86. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3160/3196> (дата звернення: 05.03.2025).

2. Приходько І.П., Дмитренко Т.В., Гусев І.І. Внутрішній контроль в управлінні сільськогосподарськими підприємствами. *Економіка сільського господарства і АПК*, 2023, № 10. С. 197 – 202. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-197-202>. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-10_0-pages-197_202.pdf (дата звернення: 05.03.2025).

3. Фінансові результати підприємства: облік, 2024. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7834-oblk-fnansovih-rezultati-pdprimstva> (дата звернення: 06.03.2025).

Abstract: *Expenses, income and financial results are important objects of internal control, which is aimed at ensuring the reliability of the results of economic activity at the enterprise and the correct formation of profit (loss).*

Keywords: *internal control, accounting, financial results, income, expenses.*

*Науковий керівник – ГУРЕНКО Тамара,
к-т екон. наук, доцентка кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*